

Տարեկան 10 ռուբլի, վեց ամիսը 6 ռուբլի, երեք ամիսը 3 ռ. 50 կ., ամիսը 1 ռ. 50 կ., հատուկ 5 կոպեկ:
Բաժանորդ գրվում են թիֆլիսում միակից խմբագրատանը:

Խմբագրություն հասցեն Тифлисъ, Редакция «Норъ-Даръ»
կամ Tiflis. Rédaction «Nor-Dar».

Խմբագրատունը բաց է ամեն օր (բացի տօն օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը: Յայտարարությունները ընդունվում են ամեն յեղուկներով:
Յայտարարությունների բառեր 2 կ., թիվայինները համար կրկնապատկել:

ԲՈՎԱՆԻԿԱՌԻԻՏԻՆ

Առաջին օրը դուրս — Մե բացատրական նամակի առթիվ:
Քրոնիկոն — Լուսինի կրկն օր Գործում: (վերջ):
Թղթալից ու թիֆլիսի — Նամակ թիֆլիսյանց: — Կ. Պոլես:
Քաղաքական — Լուսինի:
Խառն Լուսինի:
«Նոր-Դար»-ի հեղափոխական:
Յայտարարություններ:
Բանասիրական — Յոթ թողածը: (շարուն):

Թիֆլիս, 6 ապրիլ 1888

ՄԻ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ՆԱԽԱԿԻ ԱՌԹԻՒ

Նախընթաց համարներից մեկում (տես «Նոր-Դար» № 51) հրատարակեցինք թիֆլիսի հայ քահանաներից մեկի բացատրական նամակը: Ենթադրում ենք, որ ընթերցողին լայտնի է դործը: Տեսնենք թե քահանան ինչպես է ջրում իւր վերայ ծանրացող մեղադրանքը: քահանային ասում են, տեղ հայր, դու պարտավոր եիր որոշեալ ժամին լինել նահանգական դատարանում, որպէս զի հայադաւան վկային երդմենցնես, բայց դու այնտեղ չեիր, քեզ սպասեցին և լետոյ հայադաւան վկան դատարանի նախագահի առաջարկութիւնը ընդունելով երդումն տուեց վրաց քահանայի ձեռքով:

Սրան պատասխանում է քահանան այսպէս.

«Մարտի 3-ին ես հրաւիրուած էի պալատում և նահանգական դատարանում: Այդ օրը պարզանայն տօնն էր, մեր պատարագը վերջանալուց զինի, խկոյն գնացի պալատ և այնտեղից նահանգական դատարան, ուր և նոյն օրը երեւոյցեւ եմ վկայեցին և նշանակուած է (журналъ судебного засѣданія) - ում»:

Ինչ հասկացաւ ընթերցողը հայ քահանայի այս բացատրութիւնից, ինչո՞ւ է լիւրժաւ ալդտեղ Վարդանանց տօնը և վերան էլ աւելացրած «խկոյն գնացի պալատ...» բառերը. արդե՞ծք էֆէֆ անելու համար է, թէ՛ աշխարհք, իմացե՞ք Վարդանանց տօնովն է զբաղուած եղել քահանան և ուշացել է, բայց քրտինքը «հակառիկ վաղել է» «ըզկին պատարագի» պալատ... և իւր պարտքը կատարել է և նոյն օրը երդուեցրել է վկաներին, թէ՛ «Վարդանանց տօնը և խկոյն» բառերը անուղղակի պիտի հասկացնեն մեզ, թէ՛ այդ օրը մի հայադաւան վկայ կարող է պատահած լինի, որ վրաց քահանայի ձեռքով է երդուել, որովհետեւ հայ քահանան «յարգելի պատճառով» ուշացել է: Այդ յարգելի պատճառն էլ երեւի «Վարդանանց տօնն» է:

Այնու ամենայնիւ ընթերցողը տեսնում է, որ լիւրժաւ քահանան զրականապէս ոչինչ չէ պատասխանում և մեր արձանագրած ե-

ղելութիւնը չէ ջրում: Պատասխանել չկարողանալով, արժ. քահանան աւելի լարմար է համարում իրեն համար մեզ հարցմունքներ անելու:

«Արդեօք երբ է պատահել, հարցնում է քահանան, որ քրտոնեայ քահանաների (բացի ուս) ուշ կամ չգալու պատճառով, դատարանը իւր նիստը ընդմիջել և կամ սպասել (այն էլ քան վայրկեան) քահանայի գալուն, քանի որ օրէնքը թոյլ է տալիս նախագահին բոլոր կրօնի (բացի ուս) պատկանող վկաներին երդմենցնելու»:

Նախ հարկաւոր ենք համարում կրկին անգամ ընթերցողի ուշադրութիւնը հրաւիրելու այն հանգամանքի վերայ, որ հրապարակով այսպիսի հարցմունք անողը մի հայ քահանայ է, յետոյ ասում ենք, որ դատարանը քան վարկանի չափ ընդմիջել է գործը հենց այդ օրը՝ մարտի 3-ին, որի համար էլ այս ամենս զրկում է:

Արժ. Գնունի քահանան եթէ հայաստանեայց եկեղեցու երդմենցնելու վերաբերեալ օրէնքները չլիւրժ, շատ ցաւում ենք. նա կարող է գնալ ծերունի քահանայ Բալի-Գալֆայեանի մօտ և հարկաւորը ուսանել, բայց թող իմանալ, որ դատարանի նախագահը պարտաճանաչ և բարեխիղճ լինելով, ուրիշ կերպ է հասկանում իւր պարտաւորութիւնը քան ինքը հայ եկեղեցու պաշտօնեան...

Արժ. Գնունի քահանայի «օրէնքի գիտութիւնից» լայտնիւմ է, որ ինքը կարող է և դատարան չգնալ և թէ՛ աւելորդ է, որ քահանաները զնում են դատարան վկաներին երդմենցնելու համար, քանի որ երդմենցնել կարող է դատարանի նախագահը:

Բարեբաղդաբար դատարանի նախագահը գործի վերայ այդպէս չէ նայում: Մեր «աղետամիտ» քահանան պէտք է իմանալ, որ Ռուսիայում քաղաքական երդումն չկայ, որ երդման վերայ նայում են կրօնական տեսակէտից և երդուեցնելու հետ միացած են քրիստոնեայի համար խաչ և Աւետարանը, մահմեդականի համար՝ դուրանը, հրէայի համար՝ տալմուդը և այլն:

Արդ, իւրաքանչիւր դաւանութեան պատկանողը երդվում է իւր լեզուով, որ որոշ բառերով խմբագրուած է. եթէ երդուողը քրիստոնեայ է՝ համբերում է Աւետարանը, եթէ մահմեդական է, համբերում է Ղուրանը և այլն, և Աւետարանը լինում է քահանայի ձեռքում, Ղուրանը լինում է մօլլայի ձեռքում:

Այսպէս է եղել մինչև օրս. միթէ հայ քահանան ուզում, որ խաչ և Աւետարանը իւր ձեռքից

առնուին: Այս նկատողութիւնից յետոյ կը կամենայինք մենք մեր «օրէնքագետ» քահանայից հարցնել. ինչպէս պիտի երդմենցնէր դատարանի նախագահը, եթէ օրինակ, վկաներից մեկը լինէր Ղազար-Շամշադինի մի մահմեդական, որ մէկ խօսք ուսուցէր չլիւրժ և իւր կրօնին, ասենք միանգամից, աւելի հաւատարիմ է և անկեղծութեամբ նուիրուած, քան թէ իսկապէս շապիկէրով զուգուած մեր մի շարք քահանաները, կամ թէ ինչպէս պէտք է նախագահը երդմենցնէր լուսնի մի հայ գիւղացու, որ ուսուցէր մի խօսք չլիւրժ, երդման վերայ նայում է նա իբրեւ կրօնական մի սուրբ արարողութեան վերայ և կրօնական արարողութիւնը նրա համար ուրիշ կերպ անհասկանալի է, բացի իւր մայրենի հայալ բարբառով:

Եթէ հայ քահանան այդ ընդունակ չէ հասկանալու և դաւանութիւններին և ժողովրդի զգացումներին նշանակութիւն չէ տալիս, թող իմանալ, որ դատարանի նախագահները այդպէս չեն. զրա համար է, որ նրանք կանխաւ հրաւիրում են զանազան դաւանութիւնների պաշտօնեաներին, զրա համար է, որ մարտի 3-ին, նահանգական դատարանում նախագահը բաւականին ժամանակ համբերութիւն ունեցաւ սպասելու մեր «օրէնքագետ» քահանային, բայց ի զուր տեղը:

Արժ. Գնունի քահանան հարցնում է. —

«Մեր է պատահել, որ նախագահը առաջարկէ վկային այսպիսի մի հարց թէ՛ պ. վկայ, եթէ չհամաձայնուէք երդուելու մի այլ քրիստոնեայ քահանայի ձեռքով, գործը պէտք է լետաձգուի»:

Եւ մի ուրիշ կէտումս էլ հարցնում է.

«Ասացէ խնդրեմ, միթէ կայ այնպիսի մի օրէնք, որ ներկայացած վրկայի (թող լինի նա ուս, հայ, հեթանոս (հրկսիս առաջադիմութիւն, իմք) և այլն) երդման պատճառով գործը լետաձգուի»:

Առաջին հարցմունքին պատասխանելու համար հեռու չենք գրնում, այլ լիւրժում ենք մարտի 3-ին կատարուած եղելութիւնը: Իսկ երկրորդ կէտի մասին օրէնքի ետեւից գնալու փոխարէն հարկաւոր է, որ մարդ մի փոքր տրամաբանօրէն մտածէ, ճշմարտութիւնը կը գտնէ:

Եթէ գործի վճռի համար, վրկայի վկայութիւնը անհրաժեշտ է, այն ժամանակ գործը կարող չէ վճռուել, մինչև որ վկան իւր վրկայութիւնը չտայ. որովհետեւ վրկան իւր վկայութիւնը տալուց առաջ պէտք է երդուէ և այդ դէպ-

քում եթէ երդմենցնող քահանան բացակայում է, նշանակում է, որ վկան կարող չէ իւր վկայութիւնը տալ, հետեւաբար գործը պէտք է որ լետաձգուի: Այդ պատահել է և պատահում է շատ և շատ անգամ:

Հազարից մի օրինակ բերենք, որ միևնոյն ժամանակ վերոյիշեալ հայ քահանայի շատ հարցմունքների պատասխանը ամփոփում է իւր մէջ:

Հանգուցեալ Միքայէլ Միանասարեանցը, սրանից գուցէ մի քսան տարի առաջ, իբրեւ վկայ կանչուած էր Պետերբուրգի նահանգական դատարանը: Երբ նրան երդմենցնելու հերթը գալիս է, լայտնիւմ է, որ հայ քահանայ չկայ և նախագահը առաջարկում է նրան գործը չլետաձգելու համար երդուել այլ դաւանութեան քահանայի ձեռքով: Միքայէլ Միանասարեանցը լայտնիւմ է դատարանին, որ ինքը կարող է միմիայն իւր դաւանութեան, հայ քահանայի միջնորդութեամբ երդուել և խնդրում է, որ հայ քահանայ հրաւիրեն: Դատարանի նախագահը գործը լետաձգում է և կարգադրում է հրաւիրել հայ քահանայ: Դատարանի նախագահը մեր հերոս քահանայից մի փոքր աւելի է հասկանում եղել օրէնքը և գիտացել է յարգել իւրաքանչիւր վրկայի կրօնական զգացումները, իսկ Միքայէլ Միանասարեանցը հայ քահանայ չէր, այլ ուսական գործի մի սպայ...

Աստուած փրկէ և պահպանէ մեր ազգը և մեր եկեղեցին պարտազանց և ապաշնորհ հոգևորականներից, որոնք շինելու տեղ քանդող են հանդիսանում:

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

Երեքշաբթի, ապրիլի 5-ի առաւօտեան երկրիս կառավարչապետը ուղևորեց Կախէթ. նրան ընկերակցում է գեներալ-լէյտենանտ Վ. Ն. Տրոյցկին՝ Կովկասի զինուորական շրջանի շտաբի կառավարելու:

«Նոր-Դար»-ի անցեալ համարում հաղորդեցինք թիֆլիսի I գեմնագիտի վարչութեան յայտարարութիւնը, թէ առաջիկայ ուսումնական տարուց պիտի փակուին այդ գեմնագիտի նախապատրաստական դասարանները, ինչպէս լայտնի է, ժողովրդական կրթութեան մինիստրի կարգադրութեամբ սեպտեմբերի 1-ից պիտի փակուին գեմնագիտները և պրոգիմնագիտները բոլոր նախապատրաստական և գուգելթաց դասարանները: Թէ ինչ հետեւանք կունենայ այդ կարգադրութեան իրագործուելը, պարզ է իւրաքանչիւրին: Տեղական լըրագիւրները իւր ժամանակին այդ հանգամանքի վերայ դարձրին Գաղ. Վարչութեան ուղարկութիւնը: Այժմ, ինչ-

պէս հաղորդում են տեղական ուսութեանը, իրաւասու պ. Եւլանդուեանը պատրաստել է մի ընդարձակ առաջարկ Գաղ. Սորհրդի ղեկավարան ներկայացնելու համար: Այդ առաջարկի մէջ յարուցուած է որոշեալ կարգով, ուր որ հարկն է Գաղ. Սորհրդի կողմից խնդրամատոյց լինելու խնդրել, որպէս զի թիֆլիսի գեմնագիտներում և պրոգիմնագիտներում նախապատրաստական և I գեմնագիտի զուգընթաց դասարանները պահպանելու մասին՝ այն պայմանով, որ թիֆլիս քաղաքն իւր կողմից վճարէ տարեկան 5000 ռ. նպաստ:

Գեմնագիտներում, սոյն ուսումնական տարուց սկսած, ինչպէս լայտնի է, ուսման վճարը աւելացրած է ֆոխանակ նախկին 30 ռուբլում, սոյն 1888 թուի լուսին մէկից թիֆլիսի գեմնագիտներում առնելու են 50 ռուբլի: Այդ պատճառով, «ԿԱ»-ի ասելով, պ. Վ. Ն. Վարչապետը պէտք է թիֆլիսի «կրթութիւն» դասախօսէ ապրիլի 9-ին՝ յօգուտ I գեմնագիտի չքաւոր աշակերտներին:

Մեզ գրում են. — Ժողովրդի մէջ «գոտար» մտքեր տարածելու, գիտութիւնը տարբարեցնելու, նրա մտաւոր հորեղծը ընդլայնելու մեծագույն նըպաստող միջոցներից մին էլ կազմում է հրապարակական բանախօսութիւնները զանազան նիւթերի վերայ: Այդ կողմից հայ հասարակութիւնը խիստ զբոլուած է ոչ միայն գաւառներում, այլ նոյն իսկ թիֆլիսում: Բայց միևնոյն չէ կարելի ասել թիֆլիսի միւս ազգերի վերաբերմամբ: Այսպէս օրինակ «Կրթութիւն»-ում լինում են մի շարք բանախօսութիւններ, իսկ վրացիները՝ նրանք էլ զբոլում չեն դրանից: Այսպէս օրինակ Ազնաւականական թատրոնի ղեկավարան մէջ սկսուել են մի շարք բանախօսութիւններ վրաց բանաստեղծ Ի. Օրբէկեանի մասին:

Ուր է մեր ինտէլիգենցիան, ինչ են մտածում: Լաւ կլինէր գիտութեան վերջին խօսքի մասին մոտողները ցոյց տալին, որ իրենք ընդունակ են և հասկանում են գործելու ձեռք:

ՆՈՐ-ՆԱԽԱԿԻ ԱՌԹԻՒ. — Մարտի 27-ին, կիրակի օրը մեր Ամբի դահլիճում երաժշտութեան ուսուցիչ օտարազգի Ֆերալին երաժշտա-գրականական երկրպագներու տուեց, ի հարկէ իւր օգտին: Այդ կօնցերտին մասնակցեցին մեր բարձր դասակարգի մի քանի օրերդներն և մի քանի էլ երեստասարդներն: Աճենին դաշնամուր և ջութակ և երգեցին, — ու Մենդելսոնին և ուրիշներին էլ բաւականին չարաբեցին: Կօնցերտը աշողակ չէր ոչ նիւթապէս և ոչ էլ օրակով: Մեր օտարամուղութիւնը վերին աստիճանի զարգանում է մեղանում: Այդ բարձր դասակարգի «աղջիկ և տղայ» պարուները հազել թէ յօտարանային մի ազգային և բարեգործական նպատակով կօնցերտի մասնակցել: Եթէ այդ առաջարկուէր նրանց, Ահա այն է մեր ցանկ:

— Մարտի 27-ին, Արեմի Յայտաքաղաքում վախճանել է ստաւրօպոլցի Մարգար Աղայի կինը, լայտնի բա-

ընդունուհի կատարենք կարգապետական փոփոխութիւնք:

ԲԱՐՈՒՅԹ մեզ գրում են.—Ապրիլի երկուսին, Մերգայեանի գործարանից ոչ հեռու սպանել են ուսուցիցի մի հրէայ. նրա մի կուռը քել է կտրած էր, փորը ճգած:

Կ. ՊՈԼԻՍ ԹԵՐԵԹԵՐՈՒՄ կարգում ենք.—Կառուայ երկրագործական վիճակը գոհացուցիչ արդիւնք կը խոստանայ այս տարի. փոքր Ասորի այլևայլ կողմերն առատ սերմանացանութիւնք եղած են, մասնաւորապէս ափսոսելի՝ որ տեղական հարստութեան աղբիւրներէ մին է: Այնքան անձրեւներն և ճրմբան ձիւնն յոյժ նպաստած են սերմանացանութեան և առատութեան տարի մը կը խոստանան: Գոնեայի, Ուշաքի, Ընդլարի և շրջակայ գաւառաց մէջ արմատք լաւ երևոյթ մ'ունին: Սրբաթի, Գոնեայի և Գարահիսարի մէջ ափսոսելի՝ նմանը խիստ քել անգամ տեսնուած արդիւնք պիտի տայ, որ 8—10,000 կողով կը հաշուի:

Մանուկներու թիւն Կ. Պ. Սուլթանին հրամանաւ Մերքիսէ և Սուլթանի լիւրժարանաց յառաջողքն աշակերտներէ մէկ քանին Գերմանիա տնտես զբոսելն երկրագործութիւն ուսանելու համար: Արդ, Ն. Վեհափառութիւնն հրամայած է որ իւր անձնական գանձին լիարժեք արդ աշակերտաց բոլոր ծախքերը:

ԿԱԽԻՑ.—Մարտի 26-ին, ժամը 3-ին, Նուրիի գերապատիւ առաջնորդ Վահան փարզապետը այցելեց Կախիս. երեկոյան ժամերգութեան սուրբ Աստուածածին եկեղեցում մի ազգութեան խորհուրդի լուսաւորութեան խնդրերով երկրաբերումամբ. նոյնպէս և հրապարակաւ Զէյթունցիներն օգտին:

Սոյն ամսի 28-ին, երկուշաբթի օրը Կ. Մ. Մովսիսեանց և Շամառի Միլիթանց գեր. շօր առաջնորդութեամբ վաճառականական դասից հանգանակութիւն արեցին Զէյթունցիներն օգտին. գումարը եղաւ քառասուն ռուբլի ու թուանշիկ կողմէ (40 ր. 85 կ.). յիշեալ գումարը յանձնուեց գերապատիւ հօր:

Անդրկովկասեան Յիպա կայսրանից հաղորդում են «KAB.»-ին, որ ներքնաւոր պետութեան արդարութեամբ առաջ է դնում: Սե Ժովի կողմից արդէն պեղել են 830 սափէն, իսկ Քիլիկիայի կողմից 250 սափէն. երկու մայրերը միմեանց կը հանդիպեն օգոստոսի կեսում:

Մարտի 9-ին, «H. Br.»-ի ասելով, Մէնդէլսոնը դուրս է եկել ուղևորութեան զէպի Կովկաս:

ՄԱՆԳԼԻՍԻՑ մեզ գրում են.—Անցեալ տարի արդէն «Նոր-Գար»-ը հա-

ղորդեց. որ Մանգլիսի ուսումնարանի շինութիւնը աւարտած է պ. Մարտի-րոս Լազարեանի շնորհիւ: Բայց ինչքան մինչև այժմ ուսումնարանը փակ է մնում և ժողովուրդը ստիպուած է օտար լեզուով գրել ու կարդալ սովորել: Կարծում ենք ժամանակ է հոգս տանել նոր սերունդի կրթութեան մասին:

Մարաքաղաքի Թերթերը հաղորդում են, որ պետական գանձարանի եկամուտներն աւելացնելու համար կառավարութիւնը մտադրել է պալատացնելու այն անձերի և հաստատութիւնների թիւը, որոնք իրաւունք ունին օգտուելու պատիւի՝ ձեռքարկ թղթախցիներն ուղարկելով: Գրահետեւները կընեն մօտ կէս միլիոն օգուտ:

ԶԱՔԱՆԻՑ (Սուրմալուի գաւառ).—Ապրիլի սկզբներում պատահելով խոր-վիւրսայ, հարկ համարեց այցելել և Տէր Ստեփաննոսեան Գրեգոր վարդապետին, որն նախասկիստական դրութեան էր չորս հատ հին աղիւս և նրանց վերայ կային խաչաձև ձեռք: Նրանց երկայնութիւնը և լայնութիւնը լինելով 45 ր. 10 կ. և 35 ր. 10 կ. հաստատութիւնը ստեղծուած հարցեր, թէ սրանք ինչպիսիք են և ինչքան դուրս աղբիւր: Ինչ պատահականացնել, թէ վարդապետ այս տարի ևս ճանապարհ չընել տալու ժամանակ, քանզի իր տուաւ նրա արեւելեան հիւսիսային կողմը, և այն տեղից արշնու կէս խորութիւնը դուրս են եկել այդ աղբիւրները. վարդապետը ախանջացաւ և աստուծոյ ազգի ճակատագրով ալ ևս փորել չտուաւ: Գրեց նրա տակից դուրս գային և հնուցիկներն ուրիշ երկրորդներ:

Մեզ գրում են.—Շատ անգամ մեր եկեղեցիներում պատահում են այնպիսի միջադէպեր, որոնք պատճառ են լինում պակաս կամ աւելի աստիճանով ժողովրդի սառչելուն եկեղեցուց: Այսպէս, օրինակ, կիրակի, ապրիլի 3-ին, Քիլիկիայի նշանաւոր եկեղեցիները մնում, պատարագը միջոցին տեղացիները մնալով մի պարոնի և կանգնելու նրա առաջ. պարոնը կամ մանր չունենալու և կամ չցանկանալու, գանձանակ չափելով... Այդ բանն ստեղծութիւն գայրաբեց տեղացիներ և նա դառնալով դէպի նա ասաց բարձրաձայն. «Ի՞նչ գանձանակ ձգելու չունես, էլ ուր ես ժամ գալիս»: Շատ տեղեք երեւոյթ է սա. պէտք է, որ հոգեւոր կառավարութիւնը մի փոքր էլ ուշք դարձնէր այսպիսի բաները վերայ:

ԷԶՄԻՍԻՑ մեզ հաղորդում են, որ դադարած «Մեղի» խմբագիր և

այժմ «Արարատ» ամսագրի խմբագիր պ. Պետրոս Սիմէոնեանցը գրեթե լուր ժամանակ, մի փոքի վերադառնալով թուրքի լուր ցաւացրել է և դրա համար հիւանդ պարկած է:

Տօնի պատճառով առաջիկայ համարը լոյս կը տեսնէ մարտի 9-ին, շաբաթ օրը:

Մեզ խնդրում են յայտնել, որ «Վերաց ազնուականական թատրոնում, կերակի, ապրիլի 10-ին, Տէր Գալութեան ու Պարոն-Սարգսեանը կուտան I Սամուէլ պատմական վէպը. հեղ. Բաթիկի, կենդանի պատկերներով, 28 փոփոխութեամբ: Կենդանի պատկերները կը ղեկ նկարէ պ. Բաշինջաղեանց: II Ջաւշու. Վասիլ Մամիկոնեանը կ'առնէ թատիկը «Ջայն տուր ու ծովալի»: Տէր-Գալութեանը կը պատմէ Աղայեանը կը կարդայ. Արաշու Յակոբեանը կ'երգէ «Եթէ օր եօթ գիշեր» Տէր-Գալութեան ու Պ. Սարգսեանը կը կատարեն տեղական հազուատով «Հիմի էլ լուենք», «Հիմի էլ խօսենք» փոխադրուած տեղական բարբառով:

Ներկայացման սկիզբն է երկրորդեան 8 ժամին. տեղերը գինը շատ էժանացրած է: Երկրորդը վաղ օրը կարելի է ստանալ կատարում:

Վ. Ր. Ս. Նոր-Գար»-ի № 53-ում, հիւսիսային սիւնակի 45-րդ տողում վերելից, փոխանակ «վրացի արձանագրութիւնը» պէտք է կարգաւ վերադարձնուի:

ԵՐԿՈՒ ՕՐ ԳՕՐԻՈՒՄ *)

(Վերջ)
Վերջացնելով գրութիւնս, հարկաւոր եմ համարում հաղորդել հետեւեալ սակաւ պատահող և ծաղրալի մի դէպքը գործընկերների կեանքից: Անցեալ տարուայ վերջին, մի մայր ցանկանում էր տնտեսացնել իւր ինտենդանտ գաւալին, որը համաձայնում է իւր կողմից կատարել իւր մօր կամքով:

Շուտով գտնուում է մի բաւական զգուշացնելու հարցնացու, բայց անհամապատասխան փեսացուն, որովհետեւ այս վերջինը հիւանդօտ լինելով, վաւերում է տան մէջ փակուած կեանք, իսկ հարսնացուն սերում է հասարակական կեանք և փայլ:

Ձմարելով այս անդամարութիւններին, նշանադէպը կատարվում է հոնդիսով խուռն հանդիսականների երկայնութեամբ. գնում են, գալիս են շարունակ երկու կողմերն էլ միմեանց մօտ. փեսան ամեն տեսակ ընծաներ է անում հարսին և հարկը բոլորինը շորերը համար Անցնում է մօտ երկու ամիս, սկսվում են հարսանքի պատ-

*) Տե՛ս «Նոր-Գար» № 53

տնութիւնները. բայց բանն այն է, որ նորահարսը յայտարարում է, որ զեռ պատրաստ չէ հարսանքի համար: Սոյն պատճառով ևս հարսանքը յետաձգվում է և նշանակվում է նոր ժամանակամիջոց: Բայց այս անգամ հարսանքն էլ գլուխ չէ գալիս: Ամուսնացուն գարմանում է, թէ ինչ է արեւօք սրա պատճառը:

Մի կերակի երեկոյ փեսան գտնուելով հարսնացուն տանը առաջարկում է նրան գնալ կուր իւր հետ, բայց հարսը մերժում է, պատճառ բռնելով, որ գլուխը սաստիկ ցաւում է: Այդ ժամանակ փեսան էլ իւր կողմից յայտնում է, որ ինքն էլ չի գնալ: Սակայն տուն դառնալուց յետոյ, նրա միտքը փոխվում է և փոխելով շորերը, գնում է կուր: Եւ ինչ է տեսնում,— տան մէջ սուս հիւանդ հարսնացուն, բայց ոտքերով ամուր, կուրն է մէջ ոտստուում է օ փքից էլ բն երկ հետ...

Նոր բացվում են փեսացուն աշխարհը. նա հրաժարվում է նրանից և պահանջում իւր տուած ընծաները հարսից, մատանիներ, ժամացույց և հանդերձը համար տուած հարկը բոլորին: Սակայն հարսնացուն էլ մերժում է նրա պահանջը և չէ ուզում տալ: Այս պատճառով փեսան գանգաւոր է ներկայացնել հարսին վերայ դատարանում, և ինչպէս ես լսեցի, այս ամսի 24-ին նշանակուած էր գործը բնական: Այսպիսով նշանածները փոխանակ եկեղեցում սեղանի առաջ պատկով կանգնելու, կը կանգնեն դատարանում դատաւորի առաջ որպէս դատախազներ:

Այ՛ թե՛ հարսանքը, շատ ապրէք գործընկերներ:

Կարծում եմ փեսան պէտք է ուրախ լինի, որ շուտ գլխի ընկաւ և իւր սըրխալը ուղղեց, թէ չէ, ո՞վ գիտէ, թէ ինչ օրերին պիտի հանդիպէր նա ամուսնութիւնից յետոյ: Գրեց այժմ փեսան երազումն էլ վախճանայ պատկերելուց:

Հետաքրքրել էր իմանալ, թէ ինչպէս կը վերջանայ այս գործը *):

30 մարտի 88

*) խմբագրութիւնս Գորիկից այդ հետաքրքիր դատի մասին տեսցել է մի քանի նամակներ, որոնց մէջ մանրամասնաբար նկարագրուեց յետոյ այդ երկու ամուսնացուների և իւր վարմունքը, աւելացնում են. «մարտի 24-ին հայտարար դատարանը լսելով երկու կողմի փաստարաններին էլ վճռեց».— անմիջապէս պահանջել օր. 2-ից, (ամուսնացուներից միւրը), որ նա վերադարձնէ բոլոր ստացած իրերը և 30 ր. փողը րժ. փ.-ին (փեսացուն): Նոյնպէս օր. 2-ից պահանջել դատարանի ծախսեր 4 ր. 50 կ., իսկ 25 րուբլի էլ տուգանք յօգուտ գանձարանին: Հակառակ դէպքում անմիջապէս փեսացուն յանձնել «կատարողականութիւն» (исполнительный лист), որպէս զի պիտի տաւ օգնութեամբ յանձնել օրերը 2-ի շարժական և անշարժ կայքերը և գոհացնել րժ. փ.-ին:

Խմբ.

ԹՎԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԹԻՐԻՔԻԱՅՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 18 մարտի.—Այսօր թըրքահայոց ազգային տարեգրութեանց մէջ նշանակելի սգոյ օր մ'եղաւ: Թըրքահայն, իւր աշխարհական դասուն մէջէն, կորոյս իւր գերազանցապէս հայրենասէր, անխնձ և անվեհեր գործիչը, իւր նշանաւոր ձերբերովուտաղանդով, իւր հազուագիւտ առաքելին հօգով հայութեան պարծանք մարդը: Հանրածանօթ ազգային երեսփոխան և ընդդիմադիր կուսակցութեան պարագլուխ Ստեփան Էփէնտի փառազեանն ոչ ևս է:

Գնեմք նախ մահուան պարադայները, և յետոյ հեղհեղէն ծանօթացնեմք անձնաւորութիւնը:

Մարտի 14-ի երկրորդեան փառազեան Էփէնտի տունը դառնալու ժամանակ մի քիչ անհանգստութիւն ըզգալով, սովորականէն աւելի անկողին կը մտնէ և կէս գիշերին կ'աթոռաճահար իւր լինի գլուխէն և ալ կողմէն. քիչ յետոյ ինքզինքը կ'ընդհատելով իսպառ կը գրկուի խօսելու կարողութիւնէն: Վսեմ. բժիշկ Ստեփան Իրաք Արաւանեան, հանգուցելոյն սրտակից բարեկամն, որ հիւր կը գտնուէր նորա տան մէջ, կը փութացնէ բժշկական դարմանները, իւր հասնին նաև այլ նշանաւորագոյն բժիշկներ:

Մարտ 15-ի առաւօտուն դժբաղդ և ցաւալի արկածին լուրը կայծակի արագութեամբ կը տարածուի մայրաքաղաքիս ամէն կողմը և այն աւուր լըգելից արձագանգ կը լինի արկածին պատմութեան: Ամէն կարգի ազգային, հոգեւորական, ազգային երեսփոխանք, ուսուցիչք, գրագէտք, վաճառականք և արհեստաւորք կը փութան գոնդագոնդ դիմել ի տուն հանգուցելոյն, ի տես մեծանուն և ազգանուն հիւանդին: Ամեն Ս. Պատրիարք Հայոց իւր կողմանէ իւր լուրերով պիտի շնորհակալուի: Դիմաբան: Ամենապատիւ Տ. Մեթիսեղի Սրբազան Մուրաթեանց իւր կողմանէ կը յուղարկէ Մեթիսեղ Արք. Տ. Կարապետ քահանայն և Մարտիցեան Մեսրոպ սարկաւազը:

Ինչպէս ըսի, խօսելու կարողութիւնը զրկուած ըլլալով, փառազեան Էփէնտի ոչ որք հետ չկարողացաւ մէկ բառ խօսել: Իւր աջ բազուկը միայն շարժելու կարող ըլլալով, նոյն բազուկի շարժումներով ուղեց հասկացնել թէ «Ինչ ընեմք, այս է Տէրոջ կամքը, ես գիտէի արդէն որ օր մ'այս կերպով պիտի վերջանայ իմ կեանքս»: Արդարեւ, փառազեան Էփէնտի իւր կենդանութեան ժամանակ իւր բարեկամաց կարծիք կը յայտնէր յաճախ թէ մի օր, ուր կամ կանուխ կ'ընտան պիտի լինէ իրեն, այն ալ ալ կողմէն:

Խմբ. Կարձեալ բարձրացրեց խումբը իւր ծիծաղն ու կատակները: —Ահա, այսօր քէյֆս եկել է ասաց Սաւան, որքան ուզում էք ծիծաղեցէք, ես պէտք է խաղամ ու երգեմ, և սկսեց թաշկուտել ու երգել:

—Իսկ ի՞նչ, Սաւա հօրքոյր, ասաց համարձակ աղջկուր, այժմ էլ փոքր ինչ ուրիշ բաներ կ'ընենք խօսենք, երէկ, ասում էին, խէչօ ամառը շատ տխուր է, այսօր ինչպէս է լինի: —Առաւօտուց որ ես դուրս եկայ տա-

նր
գր
նո
շա
բա
գե
լը
մի
նա
խ
լը
սա
գե
զե
գե
ժա
ու
գա
Գո
Փա
բա
և
Մ
Փա
Թ
զե
պ
սա
խ
խ
րե
Վ
Վ
մե
15
կ
բո
գե
սա
կը
Փա
մե
չա
լը
ան
նե
մո
առ
թա
գա
Ան
նա
Մ
Թ
նե
Փա
զե
նե
գե

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Ե Տ Թ Ո Ր Ա Մ Ը *)

(Գեղական կեանքից)

—Վերս լիւրեւած գաւառից յետոյ անցել էր այլևս երկու գետին: Առաւօտ էր, լուսնի ամսի գեղապաճոյճ առաւօտներից մէկը: Թ. գիւղից մի խումբ նորահարսներ և աղջիկներ մի հասարակ և խորը կնոճ առաջնորդութեամբ դուրս էին գալիս դէպի դաշտ: Կանաչեղէններ ժողովներու շատ անյարմար էր երևում այդ կնոճ առաջնորդութիւնը այսպիսի մէկ խումբի, ինչպէս ազգաւի առաջնորդութիւնը ստիպելներ և անմեղ աղանդներն երամաներն: Այս գիւղից խումբը որ-

*) Տե՛ս «Նոր-Գար» № 53

բան առաջ էր գնում դէպի ծաղկազարդ մարգագետինները: Երբան ուղևորվում էր, այնքան թեթեւ էին դառնում նրա քայլերն ու թռիչքները, այնքան ազատ էին արտայայտվում նրա հրճուանքն ու ծիծաղները: —Դէ՛հ, Սաւա հօրքոյր, ասաց առաջնորդ կնոճ, ըստ երևութիւն սրան աւելի ընտել է համարձակ մի աղջկի—լաւ մանկ ասելու ժամանակն է մի սարքէ ձեռք ձայնը: —Ու, Սաւա հօրքոյր, ոչ, մենք չօյլմար չենք, որ քա Վերայ էք ծիծաղեմք, ձայն տունն այս այն կողմին, մենք մեզ համար բաներ ենք ասում ու ծիծաղում. էն էլ ենք ասում թէ՛ Սաւա հօրքոյրը համ լաւ խաղում է համ լաւ երգում: —Այդպէս ասացէք՝ մնաս չունի, ա-

—Հա, հա, հա—ծիծաղելով գեղեցիկ խումբը և ընկեր ընկերին հրհրելով՝ փոփոխում էին միմեանց ականջին և դարձեալ ծիծաղում: —Գոմէ՛ն ձայն է այս տնալէնի կընկայ ձայնը, ասում էին մի քանիսը միմեանց և բարձրաձայն ծիծաղում: —Հէ՛րանց գիժ կ'ովի նման է վեր վեր թռչում, ասում էր մի նորահարս իւր կուսակցիներին և քրքաւացնում... —Հա՛ ա, այդ ինչ ծիծաղ է, սատանաներ, չլինի՞ իմ վերայ էք ծիծաղում, ասաց Սաւա հօրքոյր: —Ու, Սաւա հօրքոյր, ոչ, մենք չօյլմար չենք, որ քա Վերայ էք ծիծաղեմք, ձայն տունն այս այն կողմին, մենք մեզ համար բաներ ենք ասում ու ծիծաղում. էն էլ ենք ասում թէ՛ Սաւա հօրքոյրը համ լաւ խաղում է համ լաւ երգում: —Այդպէս ասացէք՝ մնաս չունի, ա-

ամուսնացած կանանց իրաւունք է տրվում առանց իրենց մարդկինների գիտութեան անշնչանառութեամբ (беззвоноты) բռնակներ նշանակելու:

Այն անձերին, որոնք մտադրեալ նախնական արհեստագիտական տեխնիկական ուսումնարաններում կաւարտեն, մտադրութիւն կայ, զինուորական ծառայութեան վերաբերմամբ միջնակարգ ուսումնարանները արտօնութիւնները տալու: Բնական գաղտնիքի նախագծած փոփոխումը կը կայանայ ոչ կանոնի քան 1889 թ. ամառը, որովհետեւ այդ խնդիրը պիտի լանձնուի տեխնիկների ժողովի քննութեան:

ԲՈՒԽՍՐԱՆ. — Այսօր բացուած է ժամանակաւոր հաղորդակցութիւն Անդրկովկասեան երկաթուղու Սամարղանդի բաժնում մինչև Զիւլի գին կայարանը՝ բուխարական խանութեան վերջին կէտը: Այդ կայարանում Անդրկովկասեան երկրորդ երկաթուղային բաժնի տնօնք բաժնի տնօնքի մի հազար վերստ ճանապարհ շինելը:

ՊԱՐԻԶ. — Երեկ երեկոյեան Պարիզի մի քանի մասերի փողոցներում երեւացին ժողովրդի խումբեր, որոնք կանչուած էին. «կեցցէ Բուլանտին»: Առանց ու լ. էմանը հետեւանք այդ խումբերին ցրուեց ոստիկանութիւնը:

«Journ. de Débats»-ի խօսքերով Հիւսիսային դեպարտամենտի ընտրութիւնների հետեւանքները վկայում են, որ պարլամենտական քաղաքագէտները և վարչութիւնը վերին աստիճանի հոգեւորական են երկիրը և առաջացել են խորատեսութիւն դէպի իրենց. ընտրողների մեծամասնութիւնն անկարող է այլ ևս տանել կառավարութիւնը, այլ թողնում է երկիրը աննպատակ շատախօսութեան, զանազան քաղաքական գործունեւրի մէջ եղող կռիւներին և ընտրողական կոմիտեաների բռնութեան զոհ:

ԲԵՐԼԻՆ. — «Պետական Յայտարար»-ի մէջ հրատարակուած է. «կայսրի բրոնխիտի նշանները թուլացան. տեղը նուազեց»:

ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ. — Անպաշտօն դեւերալ-մայոր Բոգդանովիչը նշանակուած է ներքին գործերի մինիստրութեան խորհրդի անդամ գաղտնի խորհրդականի աստիճանով: Պաշտօնին նշանակուած է Պսկովի նահանգապետ. Խարկովի փոխ-նահանգապետ Սիւլիգինը — Պոլտաւայի նահանգապետի պաշտօնակատար:

Երեկ վախճանուեց Աբրամ Մոխիւսովիչ Վարշավային:

ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 6 Ապրիլ. — «Journ. de St.-Petersbourg»-ը հաստատապէս հերքում է Բէլգիական մի լրագրի հաղորդած լուրը, իբրեւ թէ ֆինանսների մինիստրը ներկայացրել է մի առաջարկ, որով անանուն ընկերութիւնները կարող են Ռուսիայում կոնցեսիոն ստանալ միմիայն այն պայմանով,

որ ակցիաները ուսահայտարարներին սեփականութիւն մնան: Ու ի օտարերկրեայ ընկերութիւն, որ հաստատուած է օրինական կարգով, օգտուում է Ռուսիայում ամեն իրաւունքներով, ինչ ազգութեան ուղում է պատկանելիս լինի ակցիոնէրը:

ՍՊԻՏՆՈՒՊՈԼԻՍ. — Լուրեր են շրջում բոլորական գաղթականները Բոլորական վերայ լարձակում գործելու:

ԲԵՐԼԻՆ. — Ստոյգ աղբիւրներից ստացուած տեղեկութիւններին նախելով, կայսրի սուր հիւանդութեան մէջ վճռական փոփոխութիւն եղաւ դէպի լաւ: Անմիջական վտանգը հեռացած է, և թէև առողջական ընդհանուր դրութիւնը վտանգ է պատճառում, բայց և անպէս ձայն կայ, որ ներկայ տագնապը աղող կանցնի: Կայսրը լսեց, ինչպէս միշտ, զեղուցում, աշխատեց գրասեղանի առաջ նստած և մի քանի անգամ երկաց պատուհանի առաջ:

Բերլինի «Politische Nachrichten» թերթի նոր լարձակումները ուսական ֆոնդի վերայ, բացատրում են ֆոնդի գները իջեցնելու կուսակցութեան ջանքերով, կուրսի անկումն առաջացնելու համար: Մամուլի մի մասը դատապարտում է այդ վարմունքը: Խիստ տպաւորութիւն գործեց «Deutsche Tageblatt»-ում դուրս եկած մի յօդուած, որ բացատրում է ուս-գերմանական բարեկամութեան ծրագիրը, տնտեսական շահերի ամենալաւ համաձայնութիւն կայացնելու և Ռուսիայի ու Աւստրիայի փոխադարձ լարբերութիւններն հաստատապէս հարթելու համար:

ՊԵՏԵՐԲՈՐԳԻ ԲՕՐՍՍԵՆ
5 Ապրիլ:

Լոնդոն 121,7 ռ., 121, ռ., 121,7 ռ.,
Համբուրգ 59,85, ռ., 59,55, ռ., 59,5/8 ռ.,
Պարիզ 47,9 ռ., 47,8, ռ.,
Պոլտաւայի 9 ռ. 65 կ. սակ.
Մաքս. կուպոն 192 ռ. — կ. սակ.
Արժութ. 1 ռ. 41 կ. սակ.
Բորսային դէս. 6 և 7%
Պետակ. բանկի 5%

1-ին շրջանի. . 99 1/2 ռ. — կ. գն.
2-րդ 98 1/2 ռ. — կ. սակ.
3-րդ 98 1/2 ռ. — կ. գն.
4-րդ 98 1/2 ռ. — կ. գն.
5-րդ 98 1/2 ռ. — կ. սակ.
6-րդ —

Վերջին 4% փոխառութիւնը . . 85 ռ. — կ. սակ.
100 և 1000 արեւելեան փոխառութեան 5% տոմսեր,

1-ին շրջանի. . 99 ռ. — կ. սակ.
2-րդ 98 ռ. 37 կ. սակ.
3-րդ 98 ռ. 37 կ. սակ.
Առաջին 5% ներքին փոխառութեան

տոմսեր . . . 267 1/2 ռ. — կ. սակ.
2-րդ 243 1/2 ռ. — կ. սակ.
5 1/2% քէնտեր. 102 1/2 ռ. — կ. սակ.

Ոսկի քէնտ . . 199 1/2 ռ. — կ. ծ.
Թեթ. քաղ. վարկի ընկեր.

օրվա — ռ. — կ. սակ.
Պետերբուրգի բորսայի տրամադրութիւնը խաղաղ է:

Խմբագրութեան հրատարակիչ

ՍՊԱՆՆԻՍ ՍՊԱՆՆԻՍԻՆ

ՅՈՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՆԱԻԱԳՆԱՅՈՒԹԻՒՆ

Նորոգեալներ երթեկութիւն Բաթումի, Օդեսայի և Կ. Պոլսի մէջ:

Բաթումից գնում է

Հին գաւաթի ինքը. — Կէս օրուայ ժամը 4-ին, ուղղվ գծով, Նովորոսիսկի և Կերչի վերայով:

Շաբաթ օրերը. — Երեկոյեան 8 ժամից, շրջանառութեամբ, բոլոր նաւահանգիստները պատահելով: Երկուշաբթի և երեքշաբթի. — Երեկոյեան արտասահմանեան գնացքով Կ. Պոլսի:

Բաթումից գալիս է

Երեքշաբթի ինքը. — Կէս գիշերուայ մոտեցքը, Օդեսայից, շրջանառութեամբ:

Ուրբաթ օրերը. — Առաւօտը, Օդեսայից, ուղղվ գծով Կերչի և Նովորոսիսկի վերայով:

Շաբաթ օրերը. — Առաւօտը Կ. Պոլսից:

Փոթիկից գնում է Բաթում

Երկուշաբթի ինքը. — Սուխումից շրջանառութեամբ նաւահանգիստ գալուց յետոյ:

Հին գաւաթի ինքը. — Առաւօտեան ժամը 9-ին, Ղրիմ-Կովկասեան ուղղութեամբ շրջանառութեամբ:

Շաբաթ օրերը. — Առ. ժամը 9-ին, Ղրիմ-Կովկասեան և Բուլգարիա-Անատոլիան շրջանառութեամբ:

Բաթումից գնում է Փոթի

Ուրբաթ և կիրակի օրերը. — Նաւի դուրս գնալու ժամը որոշվում է Բաթումի նաւային գործակալութիւնից՝ նաւը փոթիկից գալուց յետոյ:

Բացի այդ, ամեն շաբաթ փոթի գալիս են Օդեսայից և Ղրիմ-Կովկասեան գծի նաւահանգիստներից որոշաւ ժամանակի ատարանքակից մարտակի խառն նաւեր՝ կիրակի օրերը երեկոյեան և գնում են Բաթում: Երեքշաբթի օրերը, իրենց գործառնութիւններն փոխանցելուց յետոյ, իսկ Բաթումից՝ ուրբաթ օրերը երեկոյեան, որ մտնում է Ղրիմ-Կովկասեան նաւահանգիստները, եթէ կարելի լինի, մտնում է և փոթի:

Վաճառվում են
ԱՆՎՏԱՆԳ

ՇՎԵԴԱԿԱՆ
ԼՈՒՑԿԻՆԵՐ

(ШВЕДСКАЯ СПИЧКА)

Կատարելագործուած, սպիտակ բոցով, ամենաթանկ գներով: Մեծ քանակութեամբ առնողներին մեծ զիջումն է լինում:

ԳՈՐԾԱՐԱՆ Գ. Բ. ՏԵՐ ԱՍՍՏՈՐՈՎ ԵՒ ԸՆԿ.

ԹԻՖԼԻՍ. Վերայում.

50—43

Լոյս կը տեսնի 1888-ին առանձին գրքով

Գ. ՉՈՒՐԱՐԻ

ԲԱՐԵԳՐՈՐԾՆԵՐ

ՄԱՀՏԵՍԻ ՍԱՐԳԻՍ

ՄԻ ՎԱՐԳԻ ՊԱՏՈՒԹԻՒՆ

ՓՇՐՈՒՍԾ ԿԵԱՆՔ

Երկրորդ միասին: Բաժանորդագիրը 1 ռուբլի է ընդամենը: Բաժանորդ գրուել կարելի է միմիայն «Նոր-Պարս»-ի խմբագրատանը: Օտար քաղաքներից զիմում են «Նոր-Պարս»-ի խմբագրութեանը այսպէս. Թիֆլիս, в редакцію еженедевноі армянской газеты «Норъ-Даръ».

(խմ.) X—50

BATEAUX A VAPEUR FRANÇAIS N. PAQUET ET Cie
ՖՐԱՆՍԻՍԿԱՆ ՆԱՎԱԳԱՅՈՒԹԻՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. ՊԱԿԵ ԵՒ ԸՆԿ.

Ուղիղ և կանոնաւոր երթեկութիւն Մարսէյի և Բաթումի մէջ:
Հինգշաբթի, ապրիլի 13-ին, «ԳԱՆԼԻՍ» (Gaulle) շոգենաւը, նաւապետ «ԳԱՐԴԻՅ» (Garrigues) գլուխ կը գայ Բաթումից դէպի Տրապիզոն, Օրգու, Սամսոն, Կ. Պոլիս և Մարսէյ:
Տեղեկութիւնների համար զիմել ընկերութեան գործակալութեան Բաթումում պ. ԳԱՐԱՆԻՍԻՆ, Թիֆլիսում պ. ՌԵՆՈՒՆ, նախկին գալերէյա Արժուրնիների № 103.

Մամուլի տակից դուրս եկաւ
Ս. ՓԻՆՅԵԱՆՅԻ

ԿՈՐԱԾ ՄԱՐԿԱՐԻՏ

ՎԵՊ-ՆԱԿԱՐԱԳԻՐ

Նոր-Բաղդէդի վարք և բարքի

Գինն է 50 կոպէկ.

Կարելի է ստանալ հեղինակից հետեւեալ հասցեով. Ново Баязетъ, учителю Саркису Пилонянцъ.

5—2

ԿՈՆԴԻՏԵՐԻԱ ԵՒ ՀԱՅԱԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՊԵՏՐՈՍ ԻԻԶՄԱՇԵԱՆԻ

Երեւանեան հրապարակի վերայ

ՓԻՆԵԱՆՅԻ

Պատրաստի ունի ամեն օր նոր և թարմ ԿՈՆԴԻՏԵՐԻԱ ԵՒ ՀԱՅԱԳՈՐԾԱՐԱՆ և ինչ յօդերն ու պատկերներն առանց ԿՈՆԴԻՏԵՐԻԱ ԵՒ ՀԱՅԱԳՈՐԾԱՐԱՆ, ՏՈՐՏ և ՔԱՂՏՐԱՆԻՔ ամեն պէտքով:

Նորնպէս բազմատեսակ և բազմաձև ՀԱՅԵՐ ԵՒ ՊԱՐՍԻՍԱՐ.

Սեփականութեամբ

ԲՕՆԻՕՆԵՐՈՐ ՄԱՐԿԱՐԻՏ

ՓԱՌԱՇԵՆ ԵՒ ՋԱՐԳԱՐՈՒՆ

Ընդունում է պատկերներ թէ Թիֆլիսում և թէ Կատարանի քաղաքներից առանց ԿՈՆԴԻՏԵՐԻԱ ԵՒ ՀԱՅԱԳՈՐԾԱՐԱՆ և կատարում է նրանց ԱՐԱԳ ԵՒ ՃՇԳՈՒԹԵԱՄԻ:

Այն օտարաքաղաքացիների համար, որոնք ձեռնարկում են պատկերում, լինում է նշանակաւոր:

Հասցեն՝ Тифлисъ, кондитерская П. Юзбашева.

50—31

ԲՈՒՇԿԻ ՄԻՍԵՐ ՄԱՐԿԱՐԻՏ

ՍԱԼԻՍԵՆԻՑ ԵՒ ՋՄԻՍԻՆԻՆ

Նկարագիր

ՈՒՍՏԱՐՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

Բաղադրութեամբ և կառուցութեամբ

Գինն է 50 կոպէկ

Գինը «Նոր-Պարս»-ի խմբագրութեան. (Ա.) Գ—17

ՋԵՅԹՈՒՆՑԻՆԵՐԻ ՕԳՏԻՆ

ՎԱՅԱՌՎՈՒՄ

„ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐ“

Դաշնամուրի համար

1) Vivace	6) Թիֆլիսի զուռնա.
2) Հայոց եղանակ.	7) Քաղի եղանակ.
3) Բաշկիրական եղանակ.	8) Նախիջևանի ջրկանգների եղանակ.
4) Յարապետութիւն.	9) Ինչպէս պարսկական.
5) Հայոց եղանակ.	10) Պարսկական եղանակ.
	11) Մոլդավական պար.

Գինն է 1 ռուբլի: ձանապարհաձևի համար պէտք է ղէջարել 11 կոպէկ մարկայով:

Գինը «Նոր-Պարս»-ի խմբագրութեան, Թիֆլիսում:

ВОСТОЧНЫЕ МОТИВЫ

для фортепiano

1) Vivace	6) Тифлисская зурна.
2) Армянский мотивъ.	7) Курдынский мотивъ.
3) Башкирзукский мотивъ	8) Мотивъ Нахичеванск. водовозовъ.
4) Нападение.	9) Иджасъ, Персидский мотивъ.
5) Армянский мотивъ.	10) Персидский мотивъ.
	11) Молдавский танецъ.

Цѣна 1 руб. и 11 к. (марками).

Можно получать въ ред. «Норъ-Даръ», въ Тифлисъ.

(խմ.) X—19